

ARBEIDSRETTE

Lønn - regulering av lønnsats

Partene er bundet av Handelsoverenskomsten. Overenskomstensom fikk i 2022 en særskilt lønnsats for arbeid på sentrallager med en reguleringsmekanisme knyttet til en lønnsgarantibestemmelse for overenskomstens lønnstrinn 6. Spørsmålet var om denne reguleringsmekanismen innebar at sentrallagersatsen skulle reguleres med det nominelle kronebeløpet som fulgte av lønnsgarantibestemmelsen eller om satsen skulle reguleres på samme måte som lønnstrinn 6, slik at sentrallagersatsen og lønnstrinn 6 på reguleringstidspunktet ville være den samme. Ordlyden i bestemmelsene var ikke entydig. I lys av tilblivelsen av bestemmelsen og etterfølgende omstendigheter kom retten til at det måtte forstås slik at sentrallagersatsen skulle reguleres på samme måte som lønnstrinn 6. Forholdet til annen tariffregulering på området, særlig til Grossistoverenskomsten, hadde hatt stor betydning for opprettelsen av overenskomsten og utformingen av sentrallagersatsen. I 2022 ble satsen fastsatt i henhold til lønnsgarantien og var lik satsen i Grossistavtalen, fratrasket et særlig fremforhandlet grossisttillegg på kr. 1, i tråd med saksøktens forståelse. Partenes opptreden i etterkant av oppgjøret i 2022 og i de etterfølgende lønnsoppgjørene kunne ikke føre til et annet resultat.

**Dom 6. oktober2026 i
sak nr. 25/42 AR-2026-29**

**Landsorganisasjonen i Norge (advokat Mette Stavnem Hovik)
mot**

**1. Næringslivets Hovedorganisasjon 2. NHO Service og Handel (advokat Erling
Espolin Johnson).**

*Dommere: Hanne Inger Bjurstrøm, Eli Mette Jarbo, Ida Skirstad Pollen, Tor-Arne
Solbakken, Bent Ove Hanasand, Roger Hansen, Margrethe Husebø*

- (1) Saken gjelder tvist om regulering av lønnsatsen for arbeid på sentrallager i Handelsoverenskomsten § 3.1. Spørsmålet er om forholdet mellom § 3.1 og lønnsgarantibestemmelsen i Handelsoverenskomsten § 18 første avsnitt betyr at lønnsatsen skal reguleres med et kronebeløp eller at satsen skal reguleres på samme måte som lønnstrinn 6. Med sentrallager menes lager som i hovedsak leverer til egne butikker.
- (2) **Sakens tariffrettslige ramme**

- (3) Partene er bundet av Handelsoverenskomsten (HOK), avtale nr. 581, mellom Landsorganisasjonen i Norge (LO)/Handel og Kontor i Norge (HK) og Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO)/NHO Service og Handel (NHO SH).
- (4) Bestemmelsen om minstelønnssats for arbeid på sentrallager følger av HOK § 3.1 «Minstelønnssatser» og lyder:
- «Satser for arbeid på sentrallager:
Timesatsen for arbeid på sentrallager er kr. [...].
Fagbrevtillegget utgjør kr. 12,50 per time og skal beholdes uavkortet.
Satsen reguleres med virkning fra 1. februar i tråd med §17 Lønnsgaranti 1. avsnitt og generelt tillegg per 1.april.
Med sentrallager menes lager som i hovedsak leverer til egne butikker.»
- (5) På grunn av tvisten mellom partene er timesatsen ikke fastsatt. Etter lønnsoppgjøret i 2023 var sentrallagersatsen kr. 242,70 per 21. april 2023.
- (6) Etter bestemmelsens tredje ledd skal timesatsen reguleres «i tråd med» HOK § 17 1. avsnitt, nå omnummerert til § 18. Paragraf 18 lyder i sin helhet:
- «§ 18. Lønnsgaranti
Lønnstrinn 6 skal pr. 1.2.2025 utgjøre 90 % av gjennomsnitts årslønn foregående år beregnet som grunnlønn + bonus for gruppen «arbeidere i alt» innen LO NHO-området.»
Lavlønnstillegg avtalt mellom LO og NHO utbetales til arbeidstakere som avlønnes under trinn 6. Satsene for trinn 1 – 5 justeres tilsvarende lavlønnstillegget.
Lavlønnstillegg for dem som lønnes på trinn 6 eller over utbetales som differanse mellom lavlønnstillegg fratrukket garanttillegg.
Partene kan bli enige om at garanttillegg fordeles på en annen måte, og hvordan en slik fordeling skal avregnes mot lavlønnstillegg.
Garanttillegg utbetales etter at partene har forhandlet om fordeling mellom de ulike trinnene og hvordan dette skal avregnes mot eventuelle lavlønnstillegg. Garanttillegget etterbetales for timer arbeidet etter 1.2 det aktuelle år.
- (7) **Nærmere om overenskomstforholdene**
- (8) HOK ble opprettet i 2020 og kom som en følge av at NHO i 2014 fikk nye medlemmer innenfor handelsvirksomhet som ikke passet naturlig inn i eksisterende overenskomster. Dette var større virksomheter, som i tillegg til detaljhandel i butikk og på nett, også hadde egne lagre. Det var på det tidspunktet uenighet mellom HK og NHO SH om hvilken tariffavtale som skulle gjelde i dagligvarebransjen. Partene ble enige om å fremforhandle en ny overenskomst i tariffperioden frem til 2016, alternativt en tilpasning til Butikkoverenskomsten, som gjelder mellom de samme partene. Arbeidet kom først i gang i 2018. I mellomperioden ble handelsbedrifter i NHO SH bundet av Butikkoverenskomsten, men de skulle følge

lønnsbestemmelsene i Landsoverenskomsten, som gjaldt i Virke. HOK hadde i § 14 (gjeldende § 18) tilsvarende lønnsgarantibestemmelse som i Grossistavtalen, knyttet til avtalens lønnstrinn 6. HOK hadde ikke særlige lønnsbestemmelser for lagerarbeid.

- (9) Mellom LO og NHO var det uenighet om ansatte på sentrallager skulle være omfattet av Grossistavtalen hvor Fellesforbundet var part eller HOK hvor HK var part. Uenigheten ble i 2021 brakt inn for Den faste tvistenemnd LO/NHO. Tvisten gjaldt et konkret lager. Nemnda kom til at det omtvistede lageret var handelsvirksomhet og at HOK var rett overenskomst. I etterkant av denne avgjørelsen var det en diskusjon internt i LO mellom Fellesforbundet og HK, om de ulike lønnsbestemmelsene i Grossistavtalen og HOK kunne medføre fare for tariffhopping.
- (10) HK fremmet krav om en lønnsbestemmelse for lagerarbeid i tarifforhandlingene i 2022. HKs krav var en generell bestemmelse om at arbeid på lager ikke skulle lønnes under lønnstrinn 6 i HOK. NHO SH ønsket ingen generell lagersats og tilbød at arbeidstakere på sentrallager ikke skulle lønnes under lønnstrinn 4. I meklingen ble partene enige om den bestemmelsen som i dag finnes i HOK § 3.1, jf. § 18 første avsnitt.
- (11) I HOK 2022–2024 ble minstelønnssatsen etter § 3.1 for ansatte på sentrallager satt til kr. 231,20. Dette var i tråd med lønnsgarantien, tillagt det generelle tillegg, og lik satsen i Grossistavtalen, fratrasket et særskilt grossisttillegg på kr. 1. Lønnstrinn 6 utgjorde kr. 226,30. Lønnsgarantien etter § 17 ble i 2022 fordelt i henhold til § 17 fjerde avsnitt, det vil si at tillegg ble fordelt over flere lønnstrinn enn lønnstrinn 6. Lønnstrinn 6 fikk dermed et lavere tillegg enn det ville ha fått etter hovedregelen i § 17 første avsnitt.
- (12) I mellomoppgjøret i 2023 ble det streik mellom LO og NHO. Da streiken var avsluttet ble det ført forhandlinger mellom NHO SH og HK om regulering av garantilønn etter HOK. Følgende fremgikk av protokollen:

«Trinn 6 økes med kr. 8,57 per 1.2.2023.

21.4.2023 økes trinn 6 med ytterligere 2,93 og Fagbrevtillegget økes med kr. 3,-.

Partene er enige om at det generelle tillegg gitt i mellomoppgjøret mellom LO og NHO er inkludert i dette for arbeidstakere som går på trinn 6.

Dette medfører at begynnerlønn for faglærte økes tilsvarende, samt sats for faglærte fra år 2 og praksiskandidater. Sats for arbeid på sentrallager økes også tilsvarende.

Bakgrunnen for denne fordelingen av garantilønn etter Handelsoverenskomsten § 17 er knyttet til den spesielle situasjonen vi står i. Årets løsning for garantien endrer ikke HKs forståelse av Handelsoverenskomsten § 17 Garantilønn.»

(13) Av «TariffNytt» 28. april 2023 fra NHO SH fremgikk blant annet:

«Med virkning 1. februar 2023 øker «Trinn 6» og «lønn med relevant fagbrev med kr. 8,57 pr. time som følge av lønnsgarantiordningen i § 17.

...

Med virkning fra 21. april 2023 er ungdomstrinn og lønnstrinn 1-5 økt med kr. 7,50, mens lønnstrinn 6 og minstelønnssatser for stilling relevant fagbrev er økt med kr. 2,93. Fagbrevtillegget er økt med kr. 3.

...

Det generelle tillegget er inkludert i satshevingene over.

...

Satser for arbeid på sentrallager:

Timesatsen for arbeid på sentrallager økes til kr. 234,87 pr. time (økning med kr. 3,67) med virkning 1. februar 2023 og med generelt tillegg på kr. 7,50 til kr. 242,37 fra 21. april 2023. Fagbrevtillegget økes med kr. 3 til kr. 12.50.»

(14) Denne reguleringen av trinn 6 og sentrallagersatsen førte til at disse satsene per februar var like.

(15) HK reagerte på hvordan NHO SH fremstilte resultatet til sine medlemmer og mente at det var i strid med protokollen. De tok dette opp i e-post til NHO SH 5. mai 2023. NHO SH forklarte sin fremgangsmåte med at de hadde lagt til grunn at sentrallagersatsen skal følge satsen i Grossistavtalen. I e-posten fra NHO SH ble det videre uttalt:

«Registrerer at dere mener at sentrallagersatsen bør være høyere på HOKen enn i Grossistavtalen. Tenker dere det er klokt?»

(16) I HKs tilbakemelding til NHO SH fremgår blant annet:

«Å stille spørsmål i etterkant om hva som er klokt etter at partene er blitt enige om en løsning, blir umulig å ta stilling til. Partene må som alltid forholde seg til det man har kunnet bli omforent om og som kodifiseres i en protokoll. Vi må legge til grunn at det sitter to rasjonelle parter på hver side og signerer protokollen.

Vi må følgelig forholde oss til protokollen, slik vi jo alltid gjør. Ber dere rette i den informasjonen som er sendt medlemmene deres. Det skaper stor usikkerhet blant våre medlemmer at arbeidsgiver operer med et annet resultat enn protokollen tilsier og vi opplever mye støy.

For øvrig gjør vi oppmerksom på at differansen jo er svært beskjeden:

Trinn 6 økes med kr 8,57,- per. 1. februar og at den økes ytterligere med kr 2,93,- fra 21. april. Fagbrevtillegget økes med kr. 3,-.

Satsen på sentrallager økes tilsvarende.

Dette betyr at satsreguleringen 1. februar på sentrallager er kr 8,57,- og det tilkommer en ytterligere satsøkning på kr 2,93,- fra 21. april. I sum kr 11,50,-.

Dere har informert deres medlemsbedrifter at økningen per 1. februar er kr 3, 67,-, med ny økning på kr 7,50,- fra 21. april. I sum kr 11,17.

Differansen på hva som er avtalt i protokollen og det som er sendt ut fra dere, er tillegget i elleve uker, hvilket innebærer kr 2 021,- i sum mer i perioden 1. februar til 21. april. Etter 21. april er differansen kr 0,33,- per time.»

- (17) NHO SH endret etter e-postutvekslingen omtalen i «TariffNytt» 12. mai 2023:

«Timesatsen for arbeid på sentrallager økes til kr. 239,77 pr. time (økning med kr. 8,57) med virkning 1. februar 2023 og ytterligere kr. 2,93 fra 21. april 2023. Det generelle tillegget er inkludert i lønnsøkningen. Fagbrevtillegget økes med kr. 3 til kr. 12.50.»

- (18) **Bakgrunnen for saken**

- (19) Tvisten oppsto da sentrallagersatsen skulle reguleres i etterkant av lønnsoppgjøret i 2024. Sentrallagersatsen var ikke tema i selve lønnsoppgjøret. Meklingen ble avsluttet 13. juni 2024. Samme dag sendte NHO SH følgende e-post til HK:

Vår oppfatning er sentrallagersatsen skal reguleres opp i tråd med ordlyden i HOK pkt. 3.1:

90 % av arbeidere i alt = kr 245,89

Generelle tillegg = kr 7,00

Sentrallagersats (tilsvarer trinn 6) = Kr 252,89

Vi legger det inn ved revisjon av tariffavtalen.»

- (20) HK meldte følgende tilbake:

«257,79 er tallet»

- (21) Den 18. juni kom følgende svar fra NHO SH:

«Vi har tatt en ny intern gjennomgang av sentrallagersatsen.

Vår oppfatning er at 2023 var et unntaksår, hvor vi ble enige om en avvikende regulering. Dersom vi ikke er enige om noe annet, faller vi tilbake på ordlyden i Handelsoverenskomsten pkt. 3.1. Den er rimelig klar og sier følgende:

"Satsen reguleres med virkning fra 1. februar i tråd med §17 Lønnsgaranti 1. avsnitt og generelt tillegg per 1. april."

Dette gir følgende oppsett:

90 % av arbeidere i alt = kr 245,89

Generelle tillegg = kr 7,00

Sentrallagersats (tilsvarer trinn 6) = Kr 252,89 per 1. april 2024

Vi legger det inn ved revisjon av tariffavtalen.»

- (22) Tvisten ble forhandlet mellom HK og NHO SH 16. august 2024. Av protokollen fremkommer blant annet følgende:

«Arbeidstakersiden anførte:

I forbindelse med meklingen i september 2022 ble det etablert en særskilt timesats for sentrallager, fastsatt til kr 231,20, gjeldende fra 1. februar 2022.

Justeringen av sentrallagersatsen skal følge de samme reguleringsmekanismene og prinsippene som lønnstrinn 6 i § 17 Lønnsgaranti. Dette betyr at satsen skal justeres med tilsvarende beløp, ikke at den endelige timesatsen skal være identisk med trinn 6.

Hvis sentrallagersatsen skal justeres til «90 % av gjennomsnitts årslønn for arbeidere i alt» pr. 1. februar hvert år, vil satsen alltid være lik trinn 6, dette har aldri vært intensjonen. Da ville det ikke være behov for en egen sats for sentrallager. Historisk sett har satsene aldri vært identiske, noe de ville ha vært hver 1. februar hvis satsen hadde vært regulert slik NHO SH mener den skal reguleres nå.

Måned	år	Sentrallager	Trinn 6
April	2022	kr 231,20	kr 226,30
Februar	2023	kr. 239,77	kr. 234,87
April	2023	kr. 242,70	kr. 237,80
Februar	2024	kr. 250,79	kr. 245,89
April	2024	kr. 257,79	kr. 252,89

* Bildet over viser at sentrallagersatsen aldri har vært lik trinn 6

Reguleringen har tidligere vært utført i tråd med vår tolkning. Vår interne logg fra mekling i september 2022 støtter også oppunder vår tolkning. Der står det: «Minstelønnssats for lageransatte heves årlig tilsvarende lønnsgarantitillegget beregnet etter 1. avsnitt.» (§ 17 Lønnsgaranti)

Vår tolkning gir dette regnestykket etter mekling 2024:

Sentrallagersats før oppgjøret	= kr. 242,70,-
Justering tilsvarende trinn 6	= kr. 8,09,-
Generelle tillegg	= kr. 7,00
Sentrallagersats	= kr. 257,79,-

Vi har aldri uttalt at vi mener satsen for sentrallager vil "løpe løpsk". Denne formuleringen gjenspeiler ikke vår forståelse eller intensjon. Det vi har påpekt, er at vi forstår at NHO SH er opptatt av hvordan satsen utvikler seg over tid, og vi er åpne for å gå i dialog om dette temaet.

Det vi har foreslått, er at vi sammen ser på satsens utvikling og hvilken effekt den vil ha i fremtiden. Dette er også i tråd med protokollen av 23. og 24. juni 2020, hvor partene ble enige om å evaluere Handelsoverenskomsten, herunder lønnsutviklingen, innen 1. mars 2025.

HK presiserer at resultat fra mekling ble sendt til uravstemning etter oppnådd enighet mellom partene. Omtvistet sentrallagersats var ikke omfattet av utsendelsen.

Arbeidsgiversiden anførte:

NHO SH anførte at sentrallagersatsen skal reguleres i tråd med § 17 første avsnitt som tar utgangspunkt i 90 % av arbeidere i alt, med tillegg av det generelle tillegget, jf. § 3.1.

Regnestykket for 2024 ser deretter slik ut:

90% av arbeidere i alt	= kr 245,89
Generelle tillegg	= kr 7,00

Sentrallagersats

= kr. 252,89

Dette følger for det første klart av ordlyden. For det andre samsvarer dette med intensjonen bak opprettelsen av sentrallagersatsen, hvor denne satsen skulle knyttes til Grossistavtalens begynnerlønn. Bakgrunnen var den interne uenigheten i LO i perioden om hvem som "eide" sentrallagene. Denne forståelsen underbygges av at sentrallagersatsen fra 1. april 2022 er lik som Grossistavtalens begynnerlønn, fratrukket særskilt fremforhandlet grossisttillegg på kr 1.

I 2023 ble partene enige om en avvikende ordning, basert på spesielle omstendigheter i mellomoppgjøret.

Under møtet fremholdt HK at de forstår at sentrallagersatsen slik de tolker denne vil "løpe løpsk" og at dette vil bli urimelig over tid. Deres forslag var derfor at partene i år lander oppgjøret med utgangspunkt i deres forståelse av sentrallagersatsen, men at vi nedsetter et utvalg for å se på sentrallagersatsens utvikling. Dette ble ikke akseptert.

NHO SH påpekte sin tolkning av bestemmelsen umiddelbart etter at partene ble enige i årets mekling, jf. blant e-post fra Benedicte Prøis til Christopher Beckham 13. juni 2024, samt etterfølgende telefonsamtale samme dag mellom Prøis og Samra Akhtar. Det har også vært ytterligere skriftlig korrespondanse mellom partene, og telefonsamtale mellom Prøis og Espen Strandhus i etterkant. Oppgjøret ble likevel sendt ut av HK til uravstemning med en omtvistet forståelse av hvordan sentrallagersatsen skulle reguleres.»

(23) Twisten ble deretter forhandlet mellom LO og NHO 17. januar 2025. Følgende fremgår av protokollen:

«NHOs syn

Sentrallagersatsen "reguleres med virkning fra 1. februar i tråd med § 17 Lønnsgaranti 1. avsnitt og generelt tillegg per 1. april". Uenigheten knytter seg utelukkende til hva det betyr at satsen reguleres "i tråd med § 17 Lønnsgaranti 1. avsnitt".

Regulering "i tråd med" lønnsgarantien betyr at den skal samsvare med / tilsvare lønnsgarantien, altså "90 % av gjennomsnitts årslønn foregående år beregnet som grunnlønn + bonus for gruppen «arbeidere i alt» innen LO NHO-området." Dette følger av alminnelig språklig forståelse av overenskomsten, og systemet partene har blitt enige om.

LOs forståelse innebærer at man skal regulere sentrallagersatsen med den nominelle økningen av lønnstrinn 6. Dette følger ikke av ordlyden. Denne formen for mekanisme har heller aldri vært brukt mellom NHOSH og HK, og det er uklart hva som er rasjonale bak en slik reguleringsmekanisme.

NHOs forståelse underbygges av formålet med sentrallagersatsen. Tidligere var det større lønnsforskjeller ved sentrallagerarbeid innen handelsoverenskomstens virkeområde og lagerarbeid innen grossistavtalens virkeområde. Dette ønsket HK endret ved å benytte tilsvarende lønnsgaranti i handelsoverenskomsten som i grossistavtalen.

NHOs forståelse er videre forankret i tilblivelseshistorikken. Satsen ble dannet i 2022 i tråd med lønnsgarantien, som tilsvarte 227,23 kr, og det generelle tillegget, som tilsvarte 4 kr. Samlet utgjorde dette sentrallagersatsen på 231,2 kr.

LOs henvisning til "praksis" springer utelukkende ut fra 2023-oppgjøret, der man i stedet for å følge reguleringsmekanismen i handelsoverenskomsten fremforhandlet en unntaksordning basert på "den spesielle situasjonen", i tråd med protokoll av 20. april 2023. Forhandlingsløsningen innebar at sentrallagersatsen heller ikke ble justert i tråd med det generelle tillegget den 1. april. NHO oppfatter at partene er enige om at dette var et unntaksår.

Det vises for øvrig til protokoll mellom NHO Service og Handel og Handel og Kontor.

LOs syn:

LO er uenig i NHOs tolkning av hvordan sentrallagersatsen skal reguleres i Handelsoverenskomsten. LO mener at satsen skal reguleres med virkning fra 1. februar i tråd med § 17 Lønnsgaranti 1. avsnitt og generelt tillegg per 1. april. Dette betyr at satsen skal justeres med tilsvarende beløp som trinn 6.

Bakgrunn for etablering av lagersatsen

I forbindelse med meklingen i september 2022 ble det etablert en egen sentrallagersats i Handelsoverenskomsten. Reguleringen av denne satsen ble fastsatt til å følge mekanismene i § 17 Lønnsgaranti 1. avsnitt samt det generelle tillegg per 1. april.

Etter meklingen i 2022 sendte HK ut resultatet [til] uravstemning til medlemmene omfattet av Handelsoverenskomsten.

Partene er enige om at det skal innføres en egen lønssats for arbeid på sentrallager, som settes til kr 231,20 per time. Denne satsen vil årlig bli hevet med garantitillegget og det sentrale tillegget.

Denne bestemmelsen omtaler satsen som en egen lønssats for arbeid på sentrallager, hvis sentrallagersatsen skal justeres til «90 % av gjennomsnitts årslønn for arbeidere i alt» pr. 1. februar hvert år, vil satsen alltid være lik trinn 6. Det har formodningen mot seg at partene skulle inngå en avtale om lønnsjustering som skulle følge lønnstrinn 6. Skulle NHOs tolkning være gjeldende, er bestemmelsen overflødig.

Intensjonen var at sentrallagersatsen skulle reguleres etter samme prinsipper som trinn 6, slik at den etablerte lønnsforskjellen mellom sentrallager og trinn 6 ble opprettholdt over tid. Dette bygger på en allerede eksisterende struktur innen tariffområdet, hvor tilsvarende lønnsdifferensiering lenge har vært praksis på Virke-området med Grossistoverenskomsten og Landsoverenskomsten.

Etter tariffoppgjøret i 2022 på NHO-området gjenspeiles denne differensieringen også der, gjennom reguleringsmekanismene i Handelsoverenskomsten og Grossistavtalen.

Regulering i 2023

Ved første regulering av sentrallagersatsen i mellomoppgjøret 2023, ble timesatsen for arbeid på sentrallager økt til kr. 239,77 pr. time, en økning på kr. 8,57, med virkning fra 1. februar 2023. Dette var samme beløp som lønnstrinn 6 ble regulert med. Videre ble det gitt et tillegg på kr. 2,93 fra 21. april 2023, slik at satsen totalt ble kr. 242,70.

Det generelle tillegget ble imidlertid inkludert i lønnsøkningen i mellomoppgjøret. Dette endrer ikke prinsippet om at reguleringen av sentrallagersatsen skal reguleres med tilsvarende beløp og etter de samme mekanismene som lønnstrinn 6.

Tolkningstvisten

Twisten gjelder forståelsen av formuleringen "i tråd med" i bestemmelsen om sentrallagersatsen.

Dersom intensjonen var at sentrallagersatsen alltid skulle være lik trinn 6, ville det ikke vært nødvendig å ha en særskilt bestemmelse om denne satsen.

Det vises ellers til protokoll mellom NHO Service og Handel og Handel og Kontor.»

- (24) LO med HK tok ut stevning 18. desember 2025. NHO og NHO SH innga tilsvar 4. februar 2026. Hovedforhandling ble gjennomført 26. og 27. august 2026. To partsrepresentanter og åtte vitner avga forklaring. Ett vitne avga forklaring som fjernavhør, jf. arbeidstvistloven § 51 første ledd siste setning og tvisteloven § 21-10. Det ble fremlagt slik dokumentasjon som fremgår av rettsboken. Dom er avsagt etter fristen i arbeidstvistloven § 56 andre ledd på grunn av reisefravær blant dommerne.
- (25) **Partenes påstandsgrunnlag og påstander**
- (26) *Landsorganisasjonen i Norge* med Handel og Kontor har i korte trekk anført:
- (27) Sentrallagersatsen skal ikke være den samme som satsen for lønnstrinn 6, men reguleres med samme kronebeløp. Ordlyden i HOK § 3.1, forutsetningene for

bestemmelsen og etterfølgende praksis støtter opp om LO/HKs forståelse. Det hadde ikke vært behov for en egen reguleringsmekanisme hvis sentrallagersatsen skulle være lik lønnstrinn 6. Ordlyden i HOK § 3.1 oppstiller en sats for arbeid på sentrallager som, da den ble opprettet i 2022, var høyere enn lønnstrinn 6.

- (28) Formuleringen «i tråd med» betyr at satsen skal reguleres på samme måte som, ikke at satsen skal være den samme. Hvis meningen var at sentrallagersatsen skulle være lik lønnstrinn 6 eller skulle følge satsen for grossistlagre måtte dette kommet frem av ordlyden.
- (29) Sammenhengen i bestemmelsen støtter denne forståelsen. Lønnsgarantien etter § 18 gir et kronebeløp, på samme måte som det generelle tillegget etter § 3.1 også er et kronebeløp.
- (30) Bakgrunnen for innføring av sentrallagersatsen i HOK var avgjørelsen i Den faste tvistenemnd LO-NHO om at HOK var rett avtale for sentrallager, og at det ble dokumentert at ansatte på grossistlagre hadde høyere minstelønn enn lageransatte i tilknytning til butikk. Under forhandlingene og meklingen i 2022 krevde HK en generell lagersats som ikke skulle ligge lavere enn lønnstrinn 6. Resultatet ble en sentrallagersats som lå over lønnstrinn 6, og som skulle reguleres likt eller bedre, slik at satsen ville fortsette å ligge over lønnstrinn 6. NHO SH unngikk til gjengjeld en generell lagersats som ville fått virkning for alle butikk- og netthandelslagre.
- (31) Bestemmelsen tariffpartene avtalte er et resultat av partenes muntlige forhandling om ordlyd under meklingen. En eventuell uklarhet i ordlyden kan ikke gå utover en av partene.
- (32) Allerede i HKs informasjon til medlemmene, blant annet i uravstemningsmaterialet etter meklingsløsningen i 2022, ble det opplyst at den nye sentrallagersatsen skulle heves med et årlig garantitillegg. NHO SH reagerte ikke på HKs fremstilling.
- (33) Det fremgikk av protokollen fra forhandlingene om fordeling av lønnsgarantien i mellomoppgjøret i 2023, at trinn 6 ble økt med et kronebeløp, og at sentrallagersatsen skulle økes tilsvarende. NHO SH endret informasjonen om resultatet av oppgjøret til sine medlemmer etter at HK hadde påpekt at den opprinnelige informasjonen var gitt i strid med protokollen. NHO SH forklarte sin opprinnelige fremstilling med at de hadde tatt utgangspunkt i satsen for grossistlagre.

- (34) Sentrallagersatsen var ikke tema i lønnsoppgjøret i 2024. Det var først ved revisjon av satsene i overenskomsten i etterkant av oppgjøret at uenigheten ble avdekket. NHO SH regulerte sentrallagersatsen slik at den ble lik lønnstrinn 6. Den ble ikke justert med samme kronebeløp som lønnstrinn 6 ble oppregulert med.
- (35) LO/HK har vært konsekvent i sin tariff forståelse mens NHO SH har gått fra at sentrallagersatsen i HOK skulle knyttes opp mot satsen for grossistlagre til at den skal være lik lønnstrinn 6.
- (36) Det er nedlagt slik endret påstand:
- «1. Handelsoverenskomsten LO/HK Norge og NHO/NHO Service og Handel § 3.1 skal forstås slik at sentrallagersatsen er en egen sats som reguleres med garantitillegget i lønnsgarantiens første avsnitt – kronebeløpet, ikke at satsen er lik lønnstrinn 6.
2. NHO Service og Handel har opptrudd tariffstridig ved å regulere sentrallagersatsen lik lønnstrinn 6 fra 2024.»
- (37) *Næringslivets Hovedorganisasjon og NHO Service og Handel* har i korte trekk anført:
- (38) Ordlyden i HOK § 3.1 er klar: Sentrallagersatsen skal reguleres «i tråd med» lønnsgarantien i HOK § 18. «I tråd med» betyr «i samsvar med». Hvis HK har lagt en annen forståelse til grunn enn det som naturlig følger av ordlyden, hadde de en klar oppfordring til å presisere sitt syn under forhandlingene i 2022.
- (39) Bakgrunnen for opprettelse av HOK var NHOs satsing på handel og påfølgende uenighet om tariffavtalevalg for handel som falt utenfor Butikkoverenskomsten. HOK ble etablert for hele handelsvirksomheten, inkludert tilknyttede lagre, med en tilsvarende lønnsgaranti som i Grossistavtalen LO-NHO. Den faste tvistenemnd LO-NHO avgjorde i en konkret sak at HOK var rett overenskomst for sentrallager. I forkant av lønnsoppgjøret i 2022 var det uenighet innad i LO med påstander om at avlønning etter HOK ville innebære sosial dumping i forhold til avlønning etter Grossistavtalen. Dette var bakteppet for HKs krav om en egen bestemmelse om lagerlønn i dette oppgjøret.
- (40) HK krevde en generell avlønning av lagerarbeid på lønnstrinn 6. Kravet inneholdt ikke noe om regulering med et kronebeløp. Det er ingen holdepunkter for saksøkers oppfatning om at avgrensningen til en sats for sentrallager var et bytte mot en reguleringsmekanisme med et kronebeløp. Timesatsen som ble fastsatt i 2022 tok utgangspunkt i den tilsvarende satsen for Grossistavtalen. HK oppnådde å sikre

ansatte på sentrallagre høyere minstelønnssats enn andre ansatte på avtalen, som økes automatisk med samme lønnsgaranti som lønnstrinn 6 og Grossistavtalen.

- (41) Mellomoppgjøret i 2023 var et unntaksår med streik og påfølgende krav om et høyt generelt tillegg. Partene ble enige om en løsning som ikke fulgte av bestemmelsene i HOK. HK argumenterte med grunnlag i protokollen for at den avvikende løsningen også gjaldt sentrallagersatsen. NHO SH aksepterte dette på bakgrunn av ordlyden i protokollen.
- (42) Uenigheten mellom HK og NHO SH oppsto i tariffoppgjøret i 2024. Dette var det første oppgjøret hvor sentrallagersatsen skulle reguleres slik som partene avtalte i 2022-oppgjøret, og som følger av HOK § 3.1.
- (43) Det er nedlagt slik påstand:

«1. Handelsoverenskomsten LO/HK Norge og NHO/NHO Service og Handel 2024–2026 § 3.1 skal forstås slik at sentrallagersatsen pr. 1. februar skal utgjøre 90% av gjennomsnitts årslønn foregående år beregnet som grunnlønn + bonus for gruppen «arbeidere i alt» innen LO NHO-området, og økes med generelt tillegg pr. 1. april.

2. For øvrig frifinnes NHO og NHO Service og Handel.»

(44) **Arbeidsrettens merknader**

- (45) Spørsmålet i saken er hvordan HOK § 3.1, jf. § 18 første avsnitt skal forstås. LO/HK anfører at sentrallagersatsen er en egen sats som skal oppjusteres med garantitillegget, det vil si kronebeløpet som følger av den årlige justeringen av lønnstrinn 6 i henhold til lønnsgarantien i § 18. Etter NHO/NHO SH' syn skal sentrallagersatsen reguleres likt som lønnstrinn 6, slik at denne og satsen for lønnstrinn 6 vil være den samme per 1. februar hvert år.
- (46) *Arbeidsretten* er kommet til at NHO og NHO SH må gis medhold, og vil bemerke:
- (47) Sentrallagersatsen kom inn i HOK i forbindelse med lønnsoppgjøret i 2022.

Bestemmelsene i HOK § 3.1 og § 17 første avsnitt lød som følger:

«3.1 Minstelønnssatser

...

Satser for arbeid på sentrallager:

Timesatsen for arbeid på sentrallager er kr. 231,20.

Fagbrevtillegget utgjør kr. 12,50 per time og skal beholdes uavkortet.

Satsen reguleres med virkning fra 1. februar i tråd med § 17 Lønnsgaranti 1. avsnitt og generelt tillegg per 1.april.

Med sentrallager menes lager som i hovedsak leverer til egne butikker.

§ 17 Lønnsgaranti

Lønnstrinn 6 skal pr. 1.2.2023 utgjøre 90 % av gjennomsnitts årslønn foregående år beregnet som grunnlønn + bonus for gruppen «arbeidere i alt» innen LO NHO-området.»

- (48) Innholdet i § 17 (nå § 18) første avsnitt er ikke omtvistet. Spørsmålet er hvordan henvisningen fra § 3.1 til § 17 (nå § 18) skal forstås.
- (49) Slik Arbeidsretten ser det er ikke ordlyden i § 3.1 entydig, men må forstås i lys av forholdene rundt tilblivelsen av bestemmelsen og de etterfølgende omstendighetene.
- (50) Da HOK ble opprettet i 2020 hadde overenskomsten ingen særskilt lønnsregulering for lagerarbeid. Om den nærmere bakgrunnen for opprettelsen av HOK og sentrallagersatsen, se foran i avsnittene 7 til 17.
- (51) HKs krav i lønnsoppgjøret i 2022 var en generell lagersats som ikke skulle ligge lavere enn lønnstrinn 6. Som svar tilbød NHO SH at arbeidstakere på sentrallager ikke skulle lønnes under lønnstrinn 4. Det er ingen skriftlig dokumentasjon knyttet til det videre meklingsforløpet før partene kom til enighet. I vedlegg til Riksmeklerens møtebok 3. oktober 2022 fremgikk det at partene var blitt enige om den ordlyden som følger av gjeldende bestemmelser i HOK.
- (52) Parts- og vitneforklaringene fra begge parter bekrefter i store trekk at forholdet til øvrig tariffregulering innenfor handelsvirksomhet og lager har hatt stor betydning for opprettelsen av HOK og for krav om og utforming av sentrallagersatsen i HOK. Særlig har forholdet til Grossistavtalen vært sentralt. Av forklaringene fremkommer det likevel ikke avgjørende opplysninger om bakgrunnen for den endelige ordlyden det ble enighet om.
- (53) I 2022 ble den konkrete sentrallagersatsen fastsatt i henhold til lønnsgarantien i daværende § 17 første avsnitt pluss generelt tillegg, til kr. 231,20.
Sentrallagersatsen var lik satsen i Grossistavtalen, fratrasket et særskilt fremforhandlet grossisttillegg på kr. 1,-. Lønnstrinn 6 var i 2022 kr. 226,20.
Lønnstrinn 6 var noe lavere dette året fordi lønnsgarantien var blitt fordelt på flere lønnstrinn, jf. § 18 fjerde avsnitt. Forklaringer fra begge parter støtter at det var slik satsene ble fastsatt. Utgangspunktet i 2022 var dermed i samsvar med den forståelsen NHO/NHO SH legger til grunn.
- (54) Det kan ikke få betydning at HK i informasjonen til sine medlemmer i etterkant av lønnsoppgjøret fremstilte meklingsresultatet som at sentrallagersatsen skulle heves med et årlig garantitillegg. Slik lønnsgarantien fungerer, vil det normalt resultere i et

tillegg som lønnstrinn 6 oppjusteres med per 1. februar, i tråd med lønnsutviklingen for «gruppen «arbeidere i alt» innen LO NHO-området.»». Dette tillegget blir omtalt som et «garantitillegg» også i § 18 fjerde avsnitt uten at det har den betydningen som HK anfører. Det var dermed ingen grunn for NHO SH til å reagere på HKs formuleringer.

- (55) LO/HK har under henvisning til lønnsoppgjøret i 2023, vist til at etterfølgende praksis støtter deres forståelse. Dette kan ikke føre frem. NHO SHs første informasjon til sine medlemmer viser tvert imot at NHO SH har lagt den samme forståelsen av bestemmelsene til grunn som de hadde i 2022. Det kan ikke legges vekt på at medlemsinformasjonen ble endret etter kontakt med HK. Partene ble i dette oppgjøret enige om en løsning som avvek fra bestemmelsene i HOK, og NHO SH valgte av den grunn å også legge den samme løsningen til grunn for sentrallagersatsen, i tråd med protokollen fra forhandlingene, jf. avsnittene 12 og 13 foran.
- (56) HK har anført at det ikke ville være behov for en egen reguleringsmekanisme for sentrallagersatsen, hvis satsen alltid skal være lik lønnstrinn 6. Resultatet for HK ble imidlertid en sentrallagersats med lønnsgarantibestemmelsen som følger av § 18, men slik at sentrallagersatsen ikke vil berøres av en eventuell omfordeling av lønnsgarantien i henhold til § 18 fjerde avsnitt. I mangel av klare holdepunkter i ordlyden og omstendighetene rundt bestemmelsens tilblivelse, har det etter rettens syn formodningen mot seg at partene ble enige om en reguleringsmekanisme som ikke ellers finnes i avtalen, og som i løpet av nokså kort tid ville føre til en sentrallagersats som lå over sammenlignbar tariffregulering på området.
- (57) Etter dette må NHO gis medhold i sin påstand. Dommen er enstemmig.

Slutning

- 1. Handelsoverenskomsten LO/HK Norge og NHO/NHO Service og Handel 2024-2026 § 3.1 skal forstås slik at sentrallagersatsen pr. 1. februar skal utgjøre 90 % av gjennomsnitts årslønn foregående år beregnet som grunnlønn + bonus for gruppen «arbeidere i alt» innen LO NHO-området, og økes med generelt tillegg pr. 1 april.*
- 2. For øvrig frifinnes NHO og NHO Service og Handel.*